

LIETUVOS BANKAS

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2014 m. I ketvirtis

ISSN 2335-8211 (ONLINE)

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2014

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

VYKDYTA VEIKLA

2014 m. pirmąjį ketvirtį toliau vyko mokėjimo įstaigų licencijavimo procesas: UAB „Payment Solutions“ suteikta mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencija, suteikianti teisę teikti Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo (toliau – Mokėjimų įstatymas) 5 straipsnio 6 punkte nurodytą mokėjimo paslaugą (pinigų perlaidas).

UAB „Payment Solutions“ numatoma teikti mokėjimo paslauga apims elektroninių atsiskaitymų paslaugas per mokėjimo įstaigos sukurtą internetinį prekių ir paslaugų pirkimo–pardavimo portalą. Su jo pagalba prekių ar paslaugų pardavėjui bus sudaroma galimybė parduoti prekes ir paslaugas internetinėje erdvėje, pasiūlant centralizuotą prekių pristatymą, o prekių ar paslaugų pirkėjams atsiskaityti už internetu įsigytas prekes. Ši paslauga bus orientuota į smulkųjį verslą, t. y. smulkius prekių pardavėjus, kuriems sudėtinga arba per brangu įsteigti savas elektronines parduotuves.

2014 m. balandžio 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąrašė buvo užregistruotos 33 mokėjimo įstaigos. Iš jų 23 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvos Respublikoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (šia teise pasinaudojo 2 mokėjimo įstaigos: „TT Express“, UAB, ir UAB „WoraPay“), 10 – ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvos Respublikoje ir nustatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 1 mln. Lt per mėnesį.

Pažymėtina, kad iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų 3 teikė mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą, kitos – pinigų perlaidas. Be to, UAB „Perlo paslaugos“ (turinti licenciją teikti pinigų perlaidas) papildė mokėjimo įstaigos licenciją Mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 2 ir 5 punktuose nurodytomis mokėjimo paslaugomis (paslaugos, kurias teikiant sudaromos sąlygos grynuosius pinigus išimti iš mokėjimo sąskaitos, ir visos su mokėjimo sąskaitos tvarkymu susijusios operacijos; mokėjimo priemonių išdavimas ir (arba) priėmimas). Ataskaitiniu laikotarpiu 3 mokėjimo įstaigos papildė savo tarpininkų, per kuriuos teikia mokėjimo paslaugas, sąrašą.

Mokėjimo įstaigos 2014 m. pirmąjį ketvirtį iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos gavo 17,5 mln. Lt pajamų. Palyginti su praėjusiu metų tuo pačiu laikotarpiu, jos padidėjo 0,4 mln. Lt, tačiau, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, jų dalis buvo nedidelė ir sudarė tik 4,4 proc. visų pajamų. Tam įtaką darė daugumos mokėjimo įstaigų (ypač mobiliojo tinklo operatorių (UAB „Omnitel“ ir UAB „Bitė Lietuva“) ir AB Lietuvos paštas) vykdomos veiklos modelis, kai didžiąją pajamų dalį jos gavo vykdydamos ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos buvo tik papildoma jų veikla. Bendra per pastaruosius 12 mėn. atliktų mokėjimo operacijų apyvarta sudarė 6,98 mlrd. Lt, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji išaugo 0,69 mlrd. Lt, arba 11 proc. Mokėjimo operacijų apyvartos išaugimą daugiausia nulėmė padidėjusios 10 mokėjimo įstaigų, pastaruosius 12 mėn. teikusių mokėjimo paslaugas, veiklos apimtys, o 3 mokėjimo įstaigos per minėtą laikotarpį veiklos dar nepradėjo vykdyti.

2014 m. pirmąjį ketvirtį, palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, daugiau mokėjimo įstaigų gavo pajamų vien tik arba daugiau nei 90 proc. visų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos. Tai lėmė naujų mokėjimo įstaigų atėjimas į rinką (per metus tokių mokėjimo įstaigų skaičius padidėjo nuo 8 iki 10).

AB Lietuvos paštas 2014 m. pirmąjį ketvirtį, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktą mokėjimo paslaugų apimtį užėmė reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį. 2014 m. pirmąjį ketvirtį jos pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 39 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų. Ši bendrovė 2014 m. pirmąjį ketvirtį atliko 42 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos. Reikia paminėti, kad, didėjant kitų mokėjimo įstaigų teikiamų mokėjimo paslaugų apimtims, AB Lietuvos pašto užimama mokėjimo įstaigų sistemos dalis mažėjo (per metus šie santykiniai dydžiai sumažėjo atitinkamai 4. ir 6 proc. p.).

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykdė Lietuvos Respublikos Mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą: šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 8 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2014 m. balandžio 1 d. visos mokėjimo įstaigos vykdė Įstatyme nustatytą minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimą. 2 mokėjimo įstaigos nevykdė nuosavo kapitalo reikalavimo, t. y. nuosavo kapitalo poreikis viršijo nuosavo kapitalo dydį. Mokėjimo įstaigoms nurodyta pateikti išsamią informaciją apie pažeidimų šalinimo veiksmus. Šiuo metu 1 mokėjimo įstaiga, yra pateikusi Lietuvos bankui dokumentus dėl naujo investuotojo, įsigyjančio kvalifikuotą įstatinio mokėjimo įstaigos kapitalo dalį, tinkamumo vertinimo.

2014 m. balandžio 1 d. duomenimis, bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 154 mln. Lt. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintą mokėjimo įstaigos pasirinktą metodą) minėtą datą sudarė 8,5 mln. Lt. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, 11 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus Įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. eurų). Pažymėtina, kad iš 23 mokėjimo įstaigų, kurioms privaloma vykdyti nuosavo kapitalo reikalavimą, 20, apskaičiuodamos nuosavo kapitalo poreikį, taikė B metodą, pagrįstą pastarųjų 12 mėn. mokėjimo operacijų sumos vidurkiu, 2 – C metodą, pagrįstą mokėjimo paslaugų pajamomis ir išlaidomis, ir 1 – A metodą, pagrįstą mokėjimo įstaigos pastoviosiomis išlaidomis.